

Kendini Yönetme Davran??? Ölçe?i (Self-Management Behavior Scale)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kendini Yönetme Davran??? Ölçe?i (Self-Management Behavior Scale)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24626>

Özet

Kendini Yönetme Davran??? Ölçe?i (KYDÖ), Gülcan Gül Balç?k taraf?ndan 2011 y?l?nda 5 ya? grubu çocuklar?n kendini yönetme davran???lar?n? de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmif bir ölçme aracıdır. Ba?langıçta 53 maddeden olu?an bu ölçek, yap?lan istatistiksel analizler sonucunda 7 alt boyut ve 40 maddeye indirilmiştir. Ölçek, çocuklar?n özbak?m, çevreye özen gösterme, kendini ifade etme ve acil durumlara ba? edebilme gibi temel öz-yönetim becerilerini 5'li Likert tipi derecelendirme ile ölçmektedir.

Anahtar Kelimeler

Kendini Yönetme Davran???, Öz-yönetim, Davran?? Ölçe?i, Erken Çocukluk E?itimi, 5 Ya? Çocuk, Yap? Geçerli?i, Güvenirlik

Yazarlar

Gülcan Gül Balç?k

Amaç

Ölçe?in temel amacı, 5 ya? düzeyindeki çocuklar?n günlük ya?amlar?nda sergiledikleri kendini yönetme davran???lar?n?n düzeyini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçebilecek, geli?im düzeylerine uygun bir araç geli?tirmektir. Bu ölçek, erken çocukluk döneminde öz-yönetim becerilerinin de?erlendirilmesi ve müdahale programlar?n?n etkinli?inin izlenmesi için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Yap?

Kendini Yönetme Davran??? Ölçe?i, çocuklar?n ba??ms?zl?klar?n?, sorumluluk alma yeteneklerini ve çevreleriyle etkile?imlerini düzenleme becerilerini kapsayan geni? bir psikolojik yap? olan öz-yönetim davran???lar?n? hedef alır. Ölçek, bu yapıyı yedi farklı alt boyut üzerinden inceleyerek, davran???sal yeterlili?in çok yönlü bir profilini ç?karmayı amaçlar.

Ölçek kapsam?ndaki davran???lar, hem çocu?un kendisine yönelik (özbak?m, temizlik) hem de sosyal ve çevresel etkile?imlerine yönelik (kendini ifade etme, çevreye özen gösterme) yetkinlikleri kapsamaktadır.

Geçerlik

Testin geçerli?ini belirlemek amacıyla istatistiksel olarak yap? geçerli?i i?lemleri yürütülmü?tür. Bu süreçte ilk olarak faktör analizi kullan?lmü?tür.

Başlangıçta 53 maddelik haliyle yapılan analizde maddelerin anlamsız bir şekilde 15 faktöre dağıldığı gözlemlenmiştir. Ardından 10, 3, 4, 5, 6 ve son olarak 7 faktörle tekrar analizler yapılmıştır. Nihayetinde, faktör yükleri 0.30'un altında olan ve birden fazla faktörde yer alan 13 madde ölçekten çıkarılarak, maddelerin anlamlı bir şekilde yedi alt boyutta toplandığı görülmüştü ve ölçeğin yapısal geçerliliği bu yolla sağlanmıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik katsayıları, Cronbach Alfa, Split-Half ve Gutman katsayıları incelenerek değerlendirilmiştir. Amerikan Psikoloji Derneği (APA) kriterlerine göre %80 ve üzeri değerler yüksek güvenilirlik düzeyini işaret etmektedir.

Elde edilen sonuçlarda, Cronbach Alfa ve Split-Half değerlerinin bu ölçeğin üzerinde olması ve Gutman katsayısının da bu değere yakın olması nedeniyle ölçeğin iç tutarlılığının yeterli düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, testler arasındaki tutarlılık hesaplamak için uygulanan test-tekrar test analizi, Pearson moment katsayısı ve Spearman's rho korelasyon katsayıları kullanılarak yapılmıştır. Bu analizler sonucunda ölçeğin %98 oranında test-tekrar test güvenilirliğine sahip olduğu tespit edilmiştir, bu da ölçeğin mükemmel bir güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Faktör Analizi süreci, ölçeğin yapı geçerliliğini sağlamak için amaç olarak gerçekleştirilmiştir. İlk 53 maddelik form ile belirlenmeyen faktör sayısıyla yapılan analizler, maddelerin anlamsız olduğunu ortaya koymuştur.

Tekrarlanan denemeler ve faktör sayısının 7 olarak belirlenmesi sonucunda, düşük faktör yüküne sahip (0.30'un altı) ve çoklu yüklenme gösteren 13 madde elenmiştir. Bu eleme sonucunda, kalan 40 maddenin 7 anlamlı faktör altında gruplandırıldığı ve ölçeğin nihai yapısının ortaya çıktığı görülmüştür. Bu yedi faktör, ölçeğin alt boyutları oluşturmaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Biçim: 40 maddeden oluşan, 7 alt boyutlu Likert tipi ölçek.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: Çocuklar

Yaş Grubu: 5 yaş

Popülasyon Detaylar?: Erken çocukluk e?itimi kurumlar?na devam eden 5 ya? grubu çocuklar.

Test Metodolojisi: 5'li Likert derecelendirme sistemi (1=hiçbir zaman - 5=her zaman) kullan?larak öz-bildirim veya gözlem yoluyla uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

Likert Ölçe?i, Özbak?m Becerileri, Kendini Yönetme, Marmara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Faktör Analizi, Test-Tekrar Test

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: gulcan_balcik@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü (2011 dönemi tez çal??mas?).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, 2011 y?I?nda Gülcan Gül Balç?k'ın yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmittir. Ölçe?in kullan?m? için ileti?im e-posta adresi üzerinden yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçe?in tam metni YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde yer almaktadır: tez.yok.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: kendini-yonetme-davranisi-olcegi-self-management-behavior-scale-toad.pdf

Kaynaklar

Balç?k, G. G. (2011). **5 ya? çocuklar için Kendini Yönetme Davran??? Ölçe?inin geli?tirilmesi** (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Kendini Yönetme Davran??? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 7 alt boyut ve 40 maddeden olumaktadır.

Kendine ve Çevresine Özen Gösterme (14 m):Çevresindeki e?yalar? özenli kullan?r

Özbak?m/Giyinme (5 m):Giysilerini (pantolon, etek ,ti?ört gibi) yard?m almadan giyer.

Kendini ?fade etme (6 m):"Hay?r" demesi gerekti?i durumlarda " hay?r" diyebilir.

Özbak?m/Temizlik (3 m):Ellerini (sabun kullanarak) yard?m almadan y?kar.

Yeti?kinden Ayr?lma ve Acil Durumlarla Ba? Edebilme (3 m):Yeti?kin gözetiminde (bakkala,

parka gitme gibi k?sa mesafelerde yeti?kinden ayr?l?r

Kendini ve E?yalar?n? Koruma (3 m):Kendini ve E?yalar?n? Koruma

ARABPSYCHOLOGY.COM